

the complex and its software can be integrated into automated information systems of medical institutions. The inclusion of an otorhinolaryngologist and a surgeon in the automated workplace (APM) of a hardware and application complex with application software will enable the doctor to conduct an objective assessment of the dynamics of biochemical processes in the patient's body for ongoing therapeutic measures, provide constant expert assistance in his reasoning and decisions, insure against a number of errors.

**The results and discussions.** The results of the conducted research and the developed hardware and software package made it possible, already on the basis of the experimental data obtained, to conduct a rapid diagnosis of chronic tonsillitis and adhesive peritoneal disease in children, can serve as a basis for further development of spectral methods of express analysis of disease diagnosis and treatment control.

**Conclusions.** This hardware and software complex can be used both in clinics, polyclinics, diagnostic and preventive centers, as well as in medical and health-improving institutions, in maternity hospitals: both specialists and general practitioners.

### **GERPETIK STOMATITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH Yuldasheva N., Isroilova M.**

**Mavzuning dolzarbligi.** Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining gerpetik lezyonlari eng jiddiy kasalliklar qatoriga kiradi. JSST ma'lumotlariga ko'ra, oddiy herpes virusi (HSV) keltirib chiqaradigan kasalliklar o'lim sababi bo'lgan grippdan (35,8%) keyin 2-o'rinni (15,8%) egallaydi.

Og'iz bo'shlig'i shilliq qavati kasalliklarini davolash muammosi amaliy stomatologiyaning dolzarb vazifalaridan biridir. Zamonaviy ilm-fan yutuqlariga qaramay, ko'pchilik dori vositalari va OSni davolash usullarining samaradorligi etarli darajada qolmoqda. Shuni hisobga olish kerakki, etarlicha samarali dori mavjud bo'lganda, har bir bemor uchun individual ravishda optimal dozani tanlash, shuningdek, davolanish paytida preparatning farmakodinamik xususiyatlarini baholash juda muhimdir, chunki bunda Vaqt o'tishi bilan ba'zan tananing moslashuvchan mexanizmlarini faollashtirish yoki inhibe qilish mumkin. Shuni ham ta'kidlash kerakki, bakteriyalarda dori qarshiligining paydo bo'lishi OS kasalliklarini samarali davolash uchun doimiy to'siqdir

**Tadqiqot maqsadi** - tadqiqot yangi mahalliy immunomodulyatorlarni qo'llash bilan og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining CHD bilan og'rigan bemorlarni kompleks davolash samaradorligini oshirish edi. Stomatit bilan og'rigan bemorlarni kompleks davolashda biologik faol qo'shimcha Proposol Spraydan foydalanish samaradorligini va Duna T qurilmasi bilan fotodinamik terapiyaning terapevtik ta'sirini o'rganish.

**Tadqiqot material va usullar.** Tadqiqot 25 kishini o'z ichiga oladi Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining gerpetik stomatiti bo'lgan bemorlar ikki guruhga bo'lingan, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining gerpetik stomatiti bilan og'rigan bemorlarning asosiy 1-guruhga (12) (yaxshilangan kompleks davolash bilan

V Международный конгресс стоматологов kompleks terapiya olgan), taqqoslash guruhi (13) gerpetik bilan og'rigan bemorlar. 1- guruhni davolashda an'anaviy davolash sxemasi qo'llanilgan: Mahalliy terapiya ovqatdan oldin va keyin og'riq qoldiruvchi vositalar, og'iz bo'shlig'ini xlorheksidin eritmasi bilan sug'orish (kuniga 3 martagacha distillangan suv bilan 1:1) va 0,25% oksolin kislotali malhamdan foydalanish (kuniga 3-4 marta 7-10 kun). Biz bu malhamlarni tilning uchiga surdik va keyin ularni OM yuzasiga va lablarning qizil chegarasiga yoyib chiqdik 2-guruhda davolanish umumiy qabul qilingan an'anaviy terapiya bilan bir qatorda, prosasol spreyni ovqatdan oldin 3-4 marta qo'llash bilan ajralib turardi, qo'shimcha ravishda biz preparatni qo'lladik lizobakt, 2 tabletkadan kuniga 3-4 marta.

Ishda quyidagi tadqiqot usullari qo'llaniladi:

1. Klinik
2. Immunologik
3. Statistik.

**Xulosa.** Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining gerpetik stomatiti bilan og'rigan bemorlarni davolashda yangi yondashuvni takomillashtirish, bu kasallikning qaytalanishi va asoratlarini kamaytirish imkonini beradi. Klinik va laboratoriya natijalari asosida Proposol, Immunobak, Immuniflor, Multi-Tabs, Biovitrum bilan davolash samaradorligi isbotlanadi.

#### Литература.

- 1.Кадырбаева, А., et al. "ГЕРПЕТИЧЕСКИЙ СТОМАТИТ. КЛИНИКА, ДИАГНОСТИКА." Stomatologiya 2 (83) (2021): 87- 90.
- 2.Ризаев, Ж. А., and X. И. Камилов. "К вопросу о классификации пародонта." Сборник научных трудов, Алмаата (2004): 163-167.
- 3.Ибрагимова, М. Х., 3. Х. Адилходжаева, and Ш. П. Самадова. "Этиопатогенетическое и клиническое обоснование лечения красного плоского лишая." Медицинский журнал Узбекистана 2 (2020): 71-77.
- 4.Eyayo, Faith. "Evaluation of occupational health hazards among oil industry workers: A case study of refinery workers." IOSR J Environ Scz 8 (2014): 2319-99.
- 5.Ибрагимова, Малика, and Нирора Убапдуллаева. "БИОХИМИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ ПРИ ХРОНИЧЕСКОМ РЕЦИДИВИРУЮЩЕМ АФТОЗНОМ СТОМАТИТЕ ОРОФАРИНГАЛЬНОЙ ОБЛАСТИ У ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКИМ ХОЛЕЦИСТИТОМ." Медицина и инновации 1.4 (2021): 547-551.
- 6.Бекжанова, О., and С. Юсупалпходжаева. "Частота и нозологические формы кандидозного стоматита, встречающиеся на стоматологическом приеме." Stomatologiya 1.2 (71) (2018): 18- 21.